

ВІСНИК ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Серія Журналістика

Випуск 46



2019

Друкуються за ухвалою
Вченої Ради Львівського національного
університету імені Івана Франка
(протокол №67/4 від 24.04.2019 р.).
Збірник зареєстровано в міжнародних
каталогах періодичних видань та баз даних:
Google Scholar, Index Copernicus.

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації.
серія КВ №14618-3589Р від 30.10.2008 р.;
перереєстровано як фахове видання
України (додаток 7 до наказу
МОН України №1413 від 24.10.2017 р.)

У Віснику вміщено наукові праці українських та зарубіжних авторів, що відображають широкий спектр проблем функціонування мас-медіа в Україні, Європі та світі; акцентовано увагу на їхній ролі в утвердженні національної ідентичності та універсальних цінностей.

The journal includes chapters of academic research – contributed by Ukrainian and foreign scholars – which provide an assessment of a wide range of issues on mass media in Ukraine, Europe and the world. At the same time, the publications attempts to demonstrative the significance of these findings vis-a-vis Ukraine's national identity.

Редакційна колегія:

д-р наук із соціальних комунікацій, проф. *Богуславський О. В.*; д-р наук із соціальних комунікацій, проф. *Василик Л. Є.*; д-р політ. наук., проф. *Гавронський С.*; д-р наук із соціальних комунікацій, проф. *Житарюк М. Г.* (головний редактор); канд. філол. наук, проф. *Кость С. А.*; д-р іст. наук, проф. *Крупський І. В.*; д-р філол. наук., проф. *Лизанчук В. В.*; канд. іст. наук, проф. *Лось Й. Д.*; д-р політ. наук., проф. *Мельник І. А.*; д-р габілітований, проф. *Ожуг З.*; д-р наук із соціальних комунікацій, проф. *Павлюк І. З.*; д-р філол. наук, проф. *Печарський А. Я.*; д-р філол. наук, проф. *Поплавська Н. М.*; д-р філол. наук, проф. *Потятиник Б. В.*; канд. філол. наук, проф. *Присяжний М. П.* (заступник головного редактора); д-р філол. наук, проф. *Сербенська О. А.*; канд. наук із соціальних комунікацій, доц. *Скленар І. М.* (відповідальний секретар); д-р наук із соціальних комунікацій, проф. *Сніцарчук Л. В.*; д-р наук із соціальних комунікацій, доц. *Шевченко В. Е.*; д-р філол. наук, проф. *Шкляр В. І.*; д-р іст. наук, проф. *Шкраб'юк П. В.*; канд. філол. наук, проф. *Яцимирська М. Г.*

Professor *M. Zhytaryuk* – Editor-in-Chief,
Professor *M. Prysiaznyi* – Assistant Editor,
Docent *I. Sklenar* – Managing Editor.

Відповідальний за випуск *Мар'ян Житарюк*

Адреса редакційної колегії:
Львівський національний
університет імені Івана Франка,
вул. Генерала Чупринки, 49, к. 203,
79044, Львів, Україна
тел.: +38-032-239-47-51

Editorial office address:
Ivan Franko National
University of Lviv,
Generala Chuprynky Str. 49, room 203,
79044, Lviv, Ukraine
tel. +38-032-239-47-51

<http://journ.lnu.edu.ua/research/our-publisher>

Тексти статей і англomовних анотацій подано в авторських редакціях

Адреса редакції, видавця і виготовлювача:
Львівський національний університет імені Івана Франка.
вул. Університетська, 1, 79000, Львів, Україна
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої
справи до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції.
Серія ДК №3059 від 13.12.2007 р.

Формат 70×100/16.
Ум. друк. арк. 25.
Тираж 100 прим. Зам. № 152

© Львівський національний
університет імені Івана
Франка, 2019

<i>Оксана Кушнір</i> СУСПІЛЬНІ РЕФОРМИ В ІНТЕРНЕТ-ВИДАННЯХ ТЕРНОПОЛЯ «ТЕРЕН» І «20 ХВИЛИН»: МЕДИЧНА ТА ОСВІТНЯ ТЕМАТИКА	83
<i>Олеся Мединська</i> ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ У ПРЕСОВОМУ ДИСКУРСІ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ГАЗЕТИ «ДЕНЬ»)	92
<i>Євгеній Міклушка</i> УКРАЇНСЬКЕ ТЕЛЕБАЧЕННЯ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ МАСОВОІНФОРМАЦІЙНОЇ СИТУАЦІЇ У СУСПІЛЬСТВІ	101
<i>Майя Нагорняк</i> МЕДІАТЕКСТ НОВИН ПЕРШОГО КАНАЛУ СУСПІЛЬНОГО РАДІО	107
<i>Ігор Паславський</i> ПРЕЗИДЕНТСЬКА ВИБОРЧА КАМПАНІЯ: ІНФОРМАЦІЙНИЙ РЕСУРС КАНДИДАТІВ ТА ЇХНЯ МЕДІЙНА ТАКТИКА НА СТАРТОВОМУ ЕТАПІ	114
<i>Ольга Пелешок</i> ДО ПРОБЛЕМИ РЕГІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В КРАЄЗНАВЧОМУ ДИСКУРСІ: РАЙОННІ ГАЗЕТИ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ	124
<i>Мирослава Рудик</i> СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЖУРНАЛІСТСЬКИХ ЖАНРІВ У БЛОГОСФЕРІ	131
МАСОВІ КОМУНІКАЦІЇ ЗА КОРДОНОМ	
<i>Ольга Бикова</i> СПЕЦИФІКА ВИСВІТЛЕННЯ ПОСТРАДЯНСЬКОГО ПРОСТОРУ У ЗБІРЦІ РЕПОРТАЖІВ Я. ГУГО-БАДЕРА «БІЛА ГАРЯЧКА»	138
<i>Малгожата Божек</i> СТУДЕНТСЬКІ ЕТЮДИ. СТВОРЕННЯ ПРЕДСТАВЛЕННЯ СВІТУ. ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ ЖЕШУВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ. СЕМІНАР	150
<i>Дельфіна Ертановська</i> МЕДІА УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛЬНОТИ У ВОЄВОДИНІ (НА ПРИКЛАДІ «РУСЬКОГО СЛОВА» ТА РТВ)	157
<i>Христина Головка</i> ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ ПОЛЬСЬКОЇ ШКОЛИ ЛІТЕРАТУРНОГО РЕПОРТАЖУ	165

Visn. Lviv. Univ., Ser. Zhurn. 2019: 46; 92–100 • DOI: <http://dx.doi.org/10.30970/vjo.2019.46.10035>

УДК 308:070.41(477)

ПРОБЛЕМИ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ У ПРЕСОВОМУ ДИСКУРСІ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ГАЗЕТИ «ДЕНЬ»)

Олеся Мединська

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка
вул. Максима Кривоноса, 2, 46027, Тернопіль, Україна

e-mail: medynska@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-3769-163X>

У статті проаналізовано державотворчий дискурс газети «День». Акцентовано увагу на проблемах державотворення, які артикуються у виданні. З'ясовано, що державотворчий наратив реалізується крізь призму проблем освіти, економіки, політики тощо. Окреслено проблемно-тематичні домінанти медіатекстів.

Ключові слова: державотворення, дискурс, медіатекст, національна ідентичність, державна політика.

Постановка проблеми. Україна як суверенна держава постала наприкінці ХХ століття. Шлях українського народу до розвитку своєї державності був досить складним і неоднозначним. В умовах постколоніального суспільства процес державотворення проходив тривалі етапи усвідомлення суті незалежності, розбудови атрибутів держави, створення нової політичної та економічної системи. Українське державотворення було спрямоване на актуалізацію національної ідеї, становлення держави як гаранта розвитку громадянського суспільства, формування суспільно-політичних інститутів, організації влади й державного управління. Революція Гідності, інтервенція Росії в Україну кардинально змінили вектор розвитку нашої країни: інтенсивно впроваджується євроінтеграційний курс, формується демократична держава із втіленням верховенства права як правової гарантії для соціуму, створюється вертикаль державної влади, що відповідає б європейським стандартам тощо.

У цьому контексті виникає необхідність вивчення концептуальної моделі розвитку українського державотворення в умовах глобальних змін та її інтерпретації у ЗМІ. Державотворчий дискурс завжди був об'єктом наукового аналізу, різноманітні його аспекти розглядалися фахівцями державного управління, права, філософії, політології, історії, соціальних комунікацій. Питання державотворення висвітлювалися переважно в інституціональному ракурсі й знайшли своє відображення у наукових студіях В. Д. Бакуменка, М. М. Білинської, І. А. Грицяка, В. Г. Кременя, В. С. Куйбіди, О. Ю. Лебединської. Особливості репрезентації проблем державотворення в українських мас-медіа були предметом дослідження таких науковців, як

О. Бутирської, О. Бухтатого, О. Вільчинського, Н. Горошкевич, С. Квіта, І. Крупсько-го, В. Лизанчука, Б. Потятиника, В. Шкляра тощо. Аналіз літератури дає підстави стверджувати, що недостатньо вивченою залишається окреслена проблема в сучасній академічній науці. *Актуальність* теми зумовлена необхідністю дослідження сегменту державотворчої проблематики у пресовому дискурсі.

Мета статті – дослідити специфіку висвітлення проблем державотворення у газеті «День». Мета наукового дослідження передбачає реалізацію таких завдань: окреслити дефініцію поняття «державотворення»; виокремити масив публікацій з проблем державотворення у виданні за досліджуваній період; здійснити аналіз матеріалів, визначити їх провідні підтеми.

Хронологічні межі дослідження: жовтень 2018 р. – січень 2019 р.

Методи дослідження. Для досягнення мети наукового дослідження використано такі загальнонаукові методи: історичний (формування історіографії, ознайомлення з матеріалами науковців, що досліджують суміжні теми), аналіз та синтез (допомогли у досягненні мети дослідження та у пошуку особливостей висвітлення проблем державотворення), контент-аналіз (об'єктивний, системний опис наявного змістового матеріалу з окресленої проблематики), індукція та узагальнення (дозволило сформувати висновки).

Виклад матеріалу. Важливим етапом на шляху до аналізу проблем державотворення в медіапросторі є з'ясування теоретичних основ дефініції поняття «державотворення». Вперше цей термін у науковий обіг ввів соціолог Ч. Тіллі, який розглядав його як чинник структурованого організму функціонування держави та суспільства. Розкриттю поняття «державотворення» у сучасній науковій думці присвячена значна кількість праць, проте в цих дослідженнях державотворення трактується у контексті культури, історії, права, політології та економіки. Юридична енциклопедія інтерпретує державотворення як «історичний процес будівництва держави, створення і розвитку її правових, політичних, економічних, ідеологічних, військових, фінансових та інших інститутів і забезпечення їх функціонування» [1, с. 164]. Науковець В. М. Семенов розкриває цей термін через аспект владних відносин: державотворення – це «процес створення, розбудови, удосконалення та модернізації системи влади, який відбувається на сучасному етапі або відбувався в історичному минулому на території держави. Він охоплює взаємовідносини індивідів, спільнот, політичних інститутів щодо реалізації своїх інтересів у сфері влади» [2, с. 132]. За основу візьмемо визначення С. М. Коника, згідно з яким державотворення – процес, спрямований на «актуалізацію національної ідеї в галузі державного управління, вироблення та втілення ідеології державотворення, створення й становлення держави як системи відносин та її інститутів, що мають забезпечити життєздатність і розвиток держави. Державотворчий процес охоплює комплекс взаємопов'язаних чинників, зокрема природничо-географічних, культурно-гуманітарних, мовних, етнопсихологічних, духовно-світоглядних (міфологічні та релігійні), соціально-економічних, правових, геополітичних, військово-оборонних тощо, що відображають усі сфери життєдіяльності суспільства» [3].

У сучасному медіадискурсі активізується інтерес до державотворчої проблематики. На шпальтах періодичних видань спостерігаємо процес переосмислення державотворчого нарративу та пошуку нових шляхів ефективного розвитку країни. Адже українське суспільство повинно усвідомити важливість державотворчого по-

ступу й адекватно реагувати на будь-які реформи. Грамотне висвітлення журналістами державотворчого дискурсу сприятиме формуванню стійкої самоідентифікації народу, консолідації українців навколо державницьких питань, суспільних реформ, шляхів національного розвитку.

Під час проведення дослідження було проаналізовано державотворчий контент газети «День». Слід зазначити, що у виданні досить широко артикулюється державотворчий дискурс. Це свідчить про те, що ці питання мають суспільний резонанс: обговорюються в масах, коментуються фахівцями відповідної галузі знань, студіюються науковцями тощо. Особливостями цієї парадигми є репрезентація історії України з метою відновлення історичної справедливості, зображення авторитетних державних діячів різних історичних періодів, аналіз державотворчих завдань в основоположних документах провідників нації. Для контенту видання характерними є постійна увага до розвитку української держави, державницька свідомість, проєкція тих чи інших подій, проблем, тенденцій на процеси державотворення.

Враховуючи значний масив медіатекстів з окресленої проблематики, вважаємо необхідним згрупувати їх відповідно до «вузлових» підтем.

Першу групу публікацій складають оригінальні матеріали, які стосуються суперечливих, малодосліджених аспектів української історії. Питання становлення державності України порушено у таких медіатекстах: «Наша слава, наша трагедія»; «Про що сповістили дзвони Софії»; «Сто років тому Закарпаття проголосувало за злуку з Україною»; «Наступність як питання питань. Щодо спадковості актів державотворення 1917-1918 років: суб'єктивний аналіз»; «Чого нас навчили Крути і чого не навчили?»; «У прокат виходить фільм «Крути – 1918»; «Луганські ліцеїсти в День пам'яті Героїв Крут вперше у своєму житті виконали стрільби з бойової зброї»; «У тому бою був поставлений підвезити патрони»; «Сталін проти українців»; «Крути: недоосмислена трагедія»; «Єврейські діти на Чернігівщині – жертви Голокосту»; «Україна трепетно береже пам'ять жертв Голокосту та Голодомору»; «Творці нації» vs міфи про «приєднання» України до Росії» тощо.

У медіатекстах першої групи політично-національні реалії минулих століть переосмислюються з погляду сучасності, суголосності державних кроків України у ХХІ ст. За аналізований період нами простежено матеріали, присвячені актуальним питанням Української революції 1917-1921 років, створенню Української Центральної Ради на чолі з М. Грушевським, підписанню Акту злуки ЗУНР і УНР, битві під Крутами, козацькій добі, проблематиці Голодомору в Україні 1932-1933 рр., діяльності УПА тощо. Автори підкреслюють циклічність української історії, розкривають закономірності одних історичних часопросторів і проєктують їх на сучасність, знаходячи процесуальні та функціональні тотожності, усупереч усталеним і традиційним поглядам відображають іншу точку зору на державотворчі процеси, що спирається не на емоційне сприйняття кризових подій сучасниками, а на аналіз змісту державних актів найвищого рівня, пошук у них механізму правової спадковості тощо.

Значна частина публікацій присвячена підписанню Акту Злуки ЗУНР і УНР. Автори інтерпретують цю знаменну історичну подію з проєкцією на сучасні проблеми, звертають увагу на радянські міфологеми щодо цих подій. Наприклад, Ігор Сяндюков у матеріалі «Чути себе українцями» актуалізує проблеми української соборності, показує трагізм подій Першої світової війни, коли західні та наддніпрянські

українці, опинившись по різні боки лінії фронту, змушені були воювати один проти одного у складі армій двох імперій – Російської та Австро-Угорської. Та попри драматизм ситуації активно функціонували потужні збройні формування та громадські організації галицьких українців (Головна Українська Рада, Союз визволення України, загони УСС), які ставили за мету об'єднання всіх українських етнічних земель «від Сяну аж по Кавказ» згідно з відомою тезою Міхновського. На основі ідеологем «всеукраїнство», «український універсалізм» М. Грушевського автор обґрунтовує вагомість єдності українців, що сприятиме ефективному національному поступу: «Треба розвивати в усіх частинах українських земель почуття єдності, солідарності, близькості, а не роздмухувати ріжниці, які їх ділять. ... Всеукраїнство, або український універсалізм – тісне єднання всіх частин української землі й підпорядкування всіх ріжниць спільній і єдиній цілі – національному розвоєві, ... є дуже важливим для потреб місцевого життя її частин, для її ближчих цілей і завдань» [4]. У матеріалі «Сто років тому Закарпаття проголосувало за злуку з Україною» автор Василь Ільницький подає історичний екскурс цієї події, наголошуючи на свідомому волевиявленні угорських русинів щодо входження закарпатського краю до складу соборної України. Подача «Про що сповістили дзвони Софії» – це спогади учасника процесу об'єднання українських державних утворень в єдину державу – міністра закордонних справ уряду Західно-Української Народної Республіки Лонгіна Цегельського, який широко висвітлює питання історії та проблеми державотворення.

У газеті «День» у контексті проблем державотворення часто публікуються матеріали, що подають нове бачення певних історичних подій, критично висвітлюють діяльність/бездіяльність державних лідерів, що призводила до руйнування української ідеї державотворення. Для прикладу, бій під Крутами Ігор Сьондюков називає національно-історичною катастрофою українців. Трагедія полягала насамперед у тому, що Директорії УНР так і не вдалося створити сильної дисциплінованої армії, за винятком корпусу Євгена Коновальця (урок Центральної Ради так і не був засвоєний). Причиною падіння української державності, на думку автора, було невміння лідерів УНР здійснювати виважену, розумну соціальну політику, яка б консолідувала суспільство, що призвело до утворення квазідержавної інституції – УРСР.

У матеріалі «Гетьман та єдність українських земель: рік 1918-й» Олена Бойко ретроспективно здійснює огляд політичних та воєнних подій 1917-1918 рр., окреслює геополітичний курс УНР, актуалізує проблему державних кордонів України. Авторка детально аналізує Закон про адміністративно-територіальний поділ нашої держави, згідно з яким «до складу УНР включено низку територій, на які її влада не поширювалася, тобто Україна претендувала на півночі на частину білоруського Полісся, на сході – на українські етнографічні землі, які входили до складу Курської та Воронізької губерній. Водночас до українських територій не були включені Бессарабія та Крим» [5]. Як зазначає журналістка, «відмова від претензій на стратегічно важливий, територіально й економічно пов'язаний з Україною Крим була політичною помилкою УЦР. Оскільки Крим не було згадано у Брестському мирному договорі як територія, на яку поширюється суверенітет УНР, більшовики сподівалися, що він залишиться у складі Росії. Для цього зробили Крим «самостійним» і «незалежним», проголосивши наприкінці березня 1918 р. квазідержаву – Радянську соціалістичну республіку Тавриди» [5]. Підсумовуючи, автор наголошує, що шляхом військових, дипломатичних, політичних, економічних заходів українська держава, ставши фак-

тичною правонаступницею УНР, розширила свої кордони до меж, визначених нею в законі про адміністративно-територіальний поділ, тобто майже на всі українські етнографічні землі Наддніпрянської України.

Друга група – публікації про видатних історичних постатей, Героїв України, представників української еліти як продуцентів національної ідеї, які відіграли вагомую роль у державотворенні. Цю групу репрезентують такі матеріали: «Капелан армії УНР»; «Альфа й омега державницького підходу»; «Живий живе гадає»; «У Волинському краєзнавчому музеї побував Герой України Василь Тарасюк»; ««Заборонений». Під такою офіційною назвою восени повинен вийти фільм про Василя Стуса»; «Визначний просвітянин Михайло Цегельський»; «Ідея, час якої назрів»; «Павло Скоропадський – постать великого європейського масштабу»; «Він так любив Україну»; «У Києві відкрили меморіальну дошку Дмитру Донцову»; «Неювілейне: класик дошевченківського періоду»; «Пантелеймон Куліш – 200 років»; «У хроніках тих стародавніх»; «Золоте перевесло мистецької династії Саєнків» тощо. Значна частина медіатекстів присвячена вшануванню українських лідерів, видатних діячів, зокрема генерал-хорунжого армії УНР, протоієрея Павла Пашевського; ідеолога українського національного руху, голови Проводу ОУН Степана Бандеру; гетьмана Павла Скоропадського; художника, військовика УСС, доктора правничих наук Івана Іванця; історика В'ячеслава Липинського; ученого, філософа Анатолія Свідзинського; поета, політика Миколу Гусовського та ін. У медіатекстах журналісти не тільки об'єктивно оцінюють діяльність державних історичних діячів, а й здійснюють аналіз їхніх програм національного розвитку та світоглядних помилок, що призводили до втрати Україною незалежності.

Третя група – матеріали, у яких артикулюється проблема формування національно-культурної ідентичності українців у потоці суспільних перетворень. У виданні національна ідентичність розкривається через проблеми української ментальності, особливості вдачі українців, осмислюється буття народу, його духовні виміри, проблема самопізнання, утверджуються і пропагуються національні ідеї та цінності. Цей аспект представляють такі матеріали: «Шлях до визначення ідентичності»; «Без держави немає нації»; «Імперська асиміляція й українська ідентичність» тощо.

У газеті «День» релігійна самобутність як складова ширшої національної ідентичності аналізується через взаємозв'язок із процесами державотворення, національної консолідації, через взаємодію із суспільно-політичною та духовною сферами суспільства. Державотворчий дискурс у медіатекстах розглядається в єдності з церковним життям, адже церква в Україні відігравала вагомую роль у національному розвитку, а віра завжди була домінантою українського державотворення. За аналізований період у журналістських текстах актуалізуються питання створення Помісної Православної церкви України, її ролі у процесах формування української політичної нації, громадянського суспільства, демократичної і функціональної держави. Цю групу представляють такі матеріали: «Порошенко підписав закон про перехід і реєстрацію релігійних громад»; ««Православний Ренесанс». Якою має бути нова церква»; «Історична спадщина і тактичні кроки»; «На Житомирщині 15 парафій перейдуть до ПЦУ»; «Томос як символ національної незалежності»; «На Харківщині відразу дві громади заявили про перехід до ПЦУ»; «Актуальні думки Василя Липківського»; «Україна не дозволить РФ використовувати віруючих у своїх «іграх», – віце-прем'єр»; «На Вінниччині за вихідні до ПЦУ приєдналися ще чотири релігійні

громади»; «На Тернопільщині ще одна парафія перейшла до ПЦУ»; «Почаївська лавра: право власності проти права користування»; «Просто автокефалія»; «До ПЦУ перейшли 204 церковних парафій»; «Москва боїться, що Київ знову стане центром світового православ'я»; «Томос та Іван Огієнко або внесок митрополита Іларіона у розбудову Української православної церкви» тощо.

Значна частина матеріалів окреслює широкий спектр проблем, пов'язаних із отриманням Томосу про автокефалію з Константинополя, зокрема супротив духовенства УПЦ Московського патріархату, конфлікти релігійних громад тощо. У публікаціях створення єдиної помісної церкви трактується як позбавлення ще одного каналу російського впливу на українські внутрішні справи. Томос у рецепції авторів видання – це не завершення, а «відправна точка для побудови нової церкви на наших землях». Висвітлюючи цей аспект, автори наголошують, що Україна отримала ще один шанс створити омріяну століттями державу, у якій буде «панувати лише Божа Воля». Тому основне завдання українців – об'єднувати «державотворчі зусилля на творіння нової обоженої людини, постійно пам'ятаючи настанови наших славних попередників, а особливо повчання великого Митрополита Андрея Шептицького» [6].

У матеріалі «Актуальні думки Василя Липківського» подано висловлювання першого митрополита України В. Липківського щодо автокефалії, слова, написані 90 років тому, але надзвичайно суголосні сучасності: «Чи має наша Церква право бути автокефальною з історичного, канонічного і морального погляду? З історичного погляду, як ми подивимось на Церкву, то у неї є сама історичність між церквами, не тільки суто України, а й церкви Росії. Ми знаємо, що Київська церква існує з часів св. Володимира, має свій вищий керівний орган, має голову – митрополита Київського. Так було в X столітті, коли ще не було на світі Москви. Тому Київська церква найбільше має право бути автокефальною. Мало того, вона є матір'ю для всіх останніх церков України і Росії, бо з Київської церкви пішов світ віри у Новгород, Володимир і Москву» [7]. Основна думка матеріалу: створення єдиної помісної церкви – акт історичної справедливості, визволення з-під влади московського патріарха.

Генезу Православної церкви України і виникнення Московського патріархату висвітлено у матеріалі «Москва боїться, що Київ знову стане центром світового православ'я». Автор розкриває перманентність Київської церковної ієрархії, витоки якої сягають 988 року, зауважує, що вона на п'ять століть старша за Московський патріархат, який почав функціонувати лише 1589 року.

Четверта група – матеріали, присвячені формуванню зовнішньої та внутрішньої політики України. У контексті окресленої групи виділяємо такі «вузлові» підтеми: реформи в освітній, медичній, науково-технічній сферах; розвиток національної економіки; роль держави у створенні концептуальних основ, інституціональних механізмів реалізації регіональної політики; децентралізація; стратегічний курс держави на набуття повноправного членства України в ЄС і НАТО; позиціонування України в геополітичному просторі; національна безпека; роль регіонального і місцевого самоврядування, громадських організацій у державотворчих процесах; актуалізація інтелектуальних ініціатив для побудови потужної України. Цю групу репрезентують такі матеріали: «Хто ми в цивілізаційному плані?»; «Понад 60 громадських діячів і політиків закликали захистити євроатлантичний курс України»; «Зміни до Конституції про вступ до НАТО і ЄС Рада розгляне 7 лютого, – Парубій»; «Дві загрози міжнародним відносинам»; «Як побудувати організоване суспільство»;

«Російська загроза й очікування ЄС»; «НАТО збільшуватиме допомогу Україні»; «Норвегія підтримує посилення санкційної політики проти РФ»; «Про Конституцію, НАТО і воєнний стан»; «Дипломатична служба України: версія 2018»; «ОПК-2019: п'ять життєво важливих змін»; «Чому і як Україна повинна відкрити себе для Європейського Союзу»; «Індустріальний погляд на впровадження стандартів НАТО в Україні»; «Що гальмує інвестиції»; «Україна та Норвегія: енергетичний прорив» тощо. Автори видання порушують низку проблем державотворення, серед яких: недосконалість законодавчої бази; несформованість структур влади; брак кваліфікованих кадрів; відсутність підготовлених концепцій реалізації євроінтеграційної політики на регіональному та галузевому рівнях; економічна криза; еміграція українців тощо.

Питання зовнішньої та внутрішньої політики переважно розглядаються авторами у контексті державотворення. Кожна тематична спрямованість державного розвитку визначає, окрім інших напрямків державотворення, і також вектори зовнішньої політики, принципи взаємовідносин з іншими країнами. Одним із пріоритетних є питання стратегії зовнішньої політики. Автори видання вважають зовнішньополітичний курс країни визначальним чинником державотворення. Найчастіше продукуються газетою «День» такі домінуючі напрями зовнішньої політики, як відносини з Росією, співпраця з НАТО та євроінтеграція України. Однією із тенденцій висвітлення зазначених питань є намагання авторів позбутися штампів і стереотипів у підході до зовнішньополітичного курсу нашої країни та без упереджень визначити роль і місце України у світовій спільноті. При розробленні ефективної стратегії зовнішньої політики слід виходити з національних інтересів України та враховувати сучасну ситуацію на міжнародній арені – такий лейтмотив публікацій, присвячених пошуку місця України у світовому співтоваристві.

Питання відносин з Росією є однією із ключових проблем зовнішньої політики України. Висвітлюючи цей аспект у контексті війни на сході нашої держави, інформаційної експансії, автори подають також історію українсько-російських відносин, окреслюють першопричини та витоки агресії Росії щодо України, акцентуючи увагу на постійному втручанні РФ у внутрішню політику нашої держави. Цю проблему актуалізують такі матеріали: «Про гідне протистояння Росії»; «Росія, що вдавлялась Україною»; «Ностальгія за імперією»; «Нейтралізувати загрози з боку Росії»; «Дві сторони російського імперіалізму»; «Скільки світ буде терпіти?» тощо. Автори видання критикують державну політику РФ, акцентують увагу на її імперських запитах: «...антисемітизм, антилібералізм та антиінтелектуалізм – три голови фашистського дракона, на якого перетворився путінський режим після 2014 року»; «Росія була задумана як імперія, тому її політичний код передбачає імперську агресивність. Зовнішня політика РФ – це політика, яка провадилася за часів Російської імперії та Радянського Союзу, в основі якої лежать автаркія та мілітаризм. Необхідність утримання територій, які входили в Російську імперію та СРСР, лунає, мов набат, для російських владних еліт» [8].

Проаналізувавши державотворчий контент газети «День», зазначаємо, що матеріали охоплюють різні сфери життя суспільства, висвітлюють поточні проблеми державотворення на прикладі явищ сучасності. Чимало публікацій присвячені висвітленню різних аспектів державотворення, зокрема у контексті євроінтеграційних процесів, економічної кризи, реформування країни тощо.

Наше дослідження не претендує на вичерпний аналіз специфіки висвітлення державотворчого контенту в газеті «День». Перспективи досліджень вбачаємо у подальшому ґрунтовному аналізі формально-змістових особливостей медіаматеріалів із проблем державотворення.

REFERENCES

1. Юридична енциклопедія. Т. 2. Д–Й / редкол. : Ю. С. Шемшученко та ін. К. : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 1999. 743 с.
2. Семенов В. М. Сучасні аспекти змістовного наповнення категорії «державотворення» / В. М. Семенов // Теорія та практика державного управління : зб. наук. пр. Вип. 1 (20). Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2008. С. 128–133.
3. Коник С. М. Державотворення як управлінська категорія [Електронний ресурс] / С. М. Коник // Державне управління: теорія та практика. 2012. № 2. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Dutp_2012_2_6
4. Сюдюков І. Чути себе українцями / І. Сюдюков // День. 2019. 31 січня.
5. Бойко О. Гетьман та єдність українських земель: рік 1918-й / О. Бойко // День. 2019. 04 січня.
6. Максимович Б. Чи стали ми справжніми громадянами своєї країни? / Б. Максимович // День. 2019. 31 січня.
7. Липківський К. Актуальні думки Василя Липківського / К. Липківський // День. 2019. 09 січня.
8. Данилишин Б. Які виклики чекають на Україну та вітчизняну економіку 2019 року / Б. Данилишин // День. 2019. 09 січня.